

Teir hava sítt egna orkuverk

Ólavur Poulsen í Vatnsoyrum, sum í nógv ár hevur havt áhuga fyri vatnorku, eigur fyrirkuna, VatnOrka. Hann umboðar vatnmyllur, sum ítalska verksmiðjan IREM framleiðir, og hetta umboð hevur hann havt í eini tvey ár

Vilmund Jacobsen

IREM er kend fyri sínar dygdarvørur gjøgnum meira enn fimmtí ár, og verksmiðjan hevur spesialiserað seg í at framleiða og menna smáar vatnmyllur. Hetta er gomul og vælkend tøkni, sum burtur av er úr dygdartilfari.

– Tað er tann serliga tøkni hjá IREM við fleiri dysum, ið spræna vatnið inn á vatnrættliggjandi hjólið sum ger, at mest møgulig orka fæst úr vatninum. Eisini elektroniska stýringin er serstøk, og gevur hon støðugan javnan spenning og frekvens.

Tað sigur Ólavur Poulsen, sum slett ikki er í iva um, at ein vatnmylla bæði er besta, biligasta og grønasta orkukeldan, har áin er ein fyrirtreyt, og umstøður annars eru til eina slíka skipan.

– Tá tú skalt fyrirreika títt egna mikro-vatnorkuverk, hava fyrirreiking og ráðgeving størstan týdning, og hesa ráðgeving eri eg førur fyri at veita, sigur hann.

Servitan á økinum

Ólavur Poulsen sigur, at hóast áin alla hansara tíð hevur runnið framvið húsunum í Vatnsoyrum, og hann mangan hevur hugsað um vatnorku, kom ikki verulig gongd á, fyrr enn ein vinmaður hansara, sum hevði verið í Noregi, hevði tilfar heim við sær at vísa honum.

– Við internetinum gjørdist eisini lættari at samskipta, og eftir seks árum hevði eg mitt egna mikro-orkuverk.

Fyrstu veruligu vitanina og upplæringina fekk

Immanuel Dam og Ólavur Poulsen við snotuliga mylluhúsið, sum stendur beint í túninum. Er hurðin aftur, hoyrist einki til mylluna
Mynd: Vilmund Jacobsen

hann á Fossingkraft í Noregi, og seinastu árin hevur hann útvegað sær servitan á økinum.

– Tað er soleiðis, at flestu vatnmyllur, sum IREM hevur selt, eitt nú til Noregs, eru bundnar í el-netið. Hetta ber ikki til í Føroyum sum er, men SEV arbeiðir við at loyva øðrum at framleiða inn á netið. SEV hevði einkarrætt til flestu áir, men nú kunnu onnur eisini fáa loyvir.

Ólavur Poulsen vísir á, at IREM-vatnmyllur

kunnu framleiða inn á netið hjá SEV, og fyrirmunirnir við vatnorku eru eitt nú, at hetta er sera støðug orka - antin tað er vindur, stilli, sól ella myrkt.

– Ein vatnmyllu-skipan er sera vælegnað í føroyska umhvørvinum. Hon gevur mestu orkuna vetrarhálvárið, tá mest brúk er fyri orku; hon bara gevur og gevur, brúkar einki og hevur ongar rakstrarútreiðslur. Vatnmylluni nýtist vanligi bara ein lítlan part av ánni, og tí eru eingi náttúru- og umhvørvisárin. IREM vatnmyllan hevur sera høgt virknaðarstig og gagnnýtir orkuna 100 prosent av tí møguliga, so her er einki spill. Tað er eisini ein góð kensla, at tað vatnið, sum verður tikið, verður væl gagnnýtt.

Rein og ókeypis orka

Ólavur Poulsen, sum er førur fyri at hjálpa øllum áhugaðum við fyrirreiking, ráðgeving og veiting av einum mikro-orkuverki, sigur, at loyvir skulu til fyri at kunna fara í holt við eina slíka verkætlan.

Hann vísir á, at Innlendismálaráðið og Umhvørvisstovan kunnu geva 20 ára loyvir, og Náttúrufriðingarnevndin skal søkjast um vatninntakið í ánni, eins og avtala má gerast við lendishavarar.

Hvørjir eru so vansarnir?

Vatninntakið skal onkuntíð reinsast fyri eyr, og neyðugt er at hava eina aðra tiltaksorkuskipan, sum kann vera tann gamla/ verandi hitaskipanin, um skerpigur ella drúgt hart frost rakar.

Ólavur Poulsen, sum sjálvur hevur havt eina 8kW IREM vatnmyllu í hált triðja ár, sigur, at

Her stendur vatnmyllan og gevur orku til upphiting og heitt vatn, og myllan klárar saktans at veita fyra øðrum hitapumpum nóg mikið av orku til hita og vatn

Mynd: Vilmund Jacobsen

hann hesi árin hevur spart nærum alla oljuna. Tað var bara nakrar fáar dagar í drúgvu turkinum í fjør, at myllan stóð still.

– Tað er ein góð kensla at kenna reina og ókeypis hitan, bæði inni í húsunum og í heita vatninum – vitandi um, at orkan hvørki kostar ella dálkar. Ikki minst er tað ein góð kensla at sleppa frá oljurokningunum. Ein vatnmylla er ikki skjótasta og biligasta loysnin, um vit hugsa stuttskygt, men hetta er ein iløga fyri lívið, sum eisini økir um virðið av húsunum.

Eigarin av VatnOrku leggur dent á, at IREM-vatnmyllur eru nærum viðlíkahaldsfriar.

Hevur spart nóg

Fyrsti føroyingurin, sum hevur keypt sær eitt mikro-vatnorkuverk frá VatnOrku hjá Ólavi Poulsen, er el-innleggjarin í Kollafirði, Immanuel Dam.

– Hetta hevur riggað serstakliga væl, og síðan verkið varð sett í gongd hin 14. november í fjør, havi eg brúkt fyra litrar av olju. Tað var kavi, vatninntakið typtist, og eg tímdi ikki niðan at reinsa inntakið beinanvegin.

Immanuel Dam sigur, at hann hevur spart meira enn 18.000 krónur í olju, síðan orkuverkið varð sett í gongd, og tað er fantastiskt.

– Vatnorkuverkið gevur so mikið nóg, at eg klári at hita øll míni hús við hesum, umframt at eg kann lata orku til einar fyra aðrar hitapumpur í grannahúsum, um so er. Treytin fyri orkuverkinum er, at tú hevur eina á, sum tú hevur fingið loyvi at brúka burtur av, sigur hann.

Immanuel Dam sigur, at fólk, sum hava áhuga fyri alternativari orku, eru vælkomnir at sígja vatnorkuverkið hjá honum í Kollafirði.

Tey, sum kundu hugsað sær at vita meira um teir møguleikar, ið eru hjá VatnOrku, kunnu vitja fyrirkuna á básinum á Orkustevnuni, og til ber eisini at venda sær til Ólav Poulsen á tlf. 230050 - ella um teldupostin olavur@vatnorka.fo